

09.03.2023

Kokousaika Torstai 09.03.2023 klo 14:06 - 15:28

Kokouspaikka KYMP-talo, Työpajankatu 8, 2. krs, NH 5 Proomu

Läsnä

Jäsenet

Lehmuskoski, Ville	kaupunkiympäristön toimialajohtaja puheenjohtaja
Mäkinen, Tuomo	rahoituspäällikkö varapuheenjohtaja
Kesänen, Juha	riskienhallinnan asiantuntija jäsen
Nelskylä, Maria	kaupunginsihteeri jäsen
Rope, Jenni	kaupunginlakimies jäsen

Muut

Nousiainen, Antti	yksikön johtaja asiantuntija paikalla 13 §
Borg, Kirsi	hankekehityspäällikkö asiantuntija paikalla 13 §
Päivärinta, Ari	taloussuunnittelupäällikkö asiantuntija paikalla 14 §

Puheenjohtaja

Ville Lehmuskoski	kaupunkiympäristön toimialajohtaja 12-16 §
-------------------	---

Esittelijä

Saara Kanto	toimitusjohtaja 12-16 §
-------------	----------------------------

Pöytäkirjanpitäjä

Saara Kanto	toimitusjohtaja 12-16 §
-------------	----------------------------

09.03.2023

§	Asia	
12	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
13	Asia/2	Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin liukuportaiden ja teknisten järjestelmien uusimisen hankesuunnitelma
14	Asia/3	Liikenneliikelaitoksen tilinpäätös v. 2022
15	Asia/4	Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat
16	Asia/5	Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

09.03.2023

Asia/1

§ 12

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Johtokunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla johtokunta valitsi pöytäkirjantarkastajaksi varapuheenjohtaja Mäkisen sekä varatarkastajaksi jäsen Ropen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Johtokunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla johtokunta valitsee pöytäkirjantarkastajaksi jäsen sekä varatarkastajaksi jäsen .

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.03.2023

Asia/2

§ 13

Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin liukuportaiden ja teknisten järjestelmien uusimisen hankesuunnitelma

HEL 2023-002946 T 08 02 02

Esitys

Johtokunta esitti kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin liukuportaiden ja teknisten järjestelmien uusimisen hankesuunnitelmaa niin, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta sisältäen hankkeen toteutuksen, hankkeen aikaiset erillishankinnat sekä hankinnan aikaiset lisä- ja muutostyöt on enintään 9,85 milj. euroa tammikuun 2023 hintatasossa.

Johtokunta esitti kaupunginhallitukselle, että vuoden 2023 talousarviossa talousarviokohdalle 3 10 06 (Tuki HKL-liikelaitokselle) myönnetään 1.200.000 euron ylitysoikeus liukuportaiden uusimisen aiheuttaman alaskirjauksen takia.

Johtokunta oikeutti liikenneliikelaitoksen (HKL) toimitusjohtajan tilaamaan Kaupunkiympäristön toimialalta tämän sekä jo aiemmin Kaupunginvaltuuston (16.6.2021, § 191) Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen hankesuunnitelman yhteydessä hyväksymän kokonaisuuden toteutuksen, mikäli hankesuunnitelma hyväksytään kaupunginhallituksessa.

Käsittely

Asian esittelyn aikana paikalla olivat asiantuntijoina Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n omaisuudenhallintayksikön johtaja Antti Nousiainen ja hankekehityspäällikkö Kirsi Borg. Asiantuntijat poistuivat kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristö
Kaupunkiliikenneyhtiö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynti- eli lippuhallirakennuksen paikalle rakennetaan Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskus (Keskustan THK). Tämän takia nykyinen lippuhallirakennus puretaan ja uusi lippuhalli rakennetaan nykyiselle paikalleen osana terveys- ja hyvinvointikeskuksen katutaso kerrosta. HKL on lippuhallin uudisrakentamiskokonaisuuden jatkosuunnittelussa todennut tarpeelliseksi toteuttaa samassa yhteydessä metroaseman teknistä toimintavarmuutta, turvallisuutta ja kustannustehokasta käyttöä parantavia uudistuksia.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 (kaupunginvaltuusto 13.10.2021) todetaan, että älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta, tiivistyvän kaupungin liikennejärjestelmän riittävä kapasiteetti ja toimivuus varmistetaan suunnittelemalla kaikki kulkumuodot ja huomioimalla niiden kytkeytyminen toisiinsa. Yhtenä strategisena tavoitteena on käyttää kaupunkitilaa kaupunkilaisten kannalta tehokkaasti ja järkevästi, tehden tilaa ihmisten erilaisille tarpeille.

Hankkeen ohjauksessa ja toteuttamisessa huomioidaan Helsingin kaupungin sekä hankkeessa HKL:n kumppanina toimivan Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n (Kaupunkiliikenneyhtiö) tavoite hiilineutraalisuudesta vuoteen 2030 mennessä. HKL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön tavoitteet koskien asiakastytyvyyttä ja koko matkaketjun matkustajakokemuksen parantamista edistävät kaupunkistrategian tavoitteita kasvattaa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuutta.

Päätösehdotus tukee näiden strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Suhde muihin päätöksiin

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.6.2021, 191 §, Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen hankesuunnitelman, jonka yhteydessä HKL:lle kohdistuviksi, metron tiloihin liittyviksi kustannuksiksi oli arvioitu 5,23 milj. euroa huhtikuun 2019 kustannustasossa.

09.03.2023

Asia/2

Kaupunkiympäristön toimialan Rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden Tilat-palvelun tiimipäällikkö valitsi 1.7.2022, 6 §, Keskustan THK:n kehitysvaiheen projektinjohtourakoitsijaksi YIT Suomi Oy:n.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa Kampin metroaseman läntisen sisäänkäyntirakennuksen paikalle Keskustan THK -hankkeen kaupunginvaltuuston hyväksymän hankesuunnitelman mukaisesti. Metroaseman lippuhallin ja siihen oleellisesti liittyvien tilojen toteuttaminen uudisrakennukseen on otettu huomioon osana Keskustan THK-hankkeen suunnittelua.

Terveys- ja hyvinvointikeskus -hankkeen osana tehtävät työt

Kampin metroasema on yksi pääkaupunkiseudun metrojärjestelmän 1980-luvulla avatuista asemista ja ilman Keskustan THK-hanketta aseman läntisen sisäänkäynnin laajamittainen peruskorjaus olisi tullut ajankohtaiseksi viimeistään 5–6 vuoden päästä. THK-hankkeen toteuttaminen siirtää sisäänkäynnin ja lippuhallin peruskorjaustarpeen kaukaiseen tulevaisuuteen. Uudisrakentaminen ei tähtää metroaseman läntisen sisäänkäynnin toiminnallisen laatutason merkittävään muuttamiseen ja metroaseman tilojen laajuus muuttuu vain hyvin vähän.

Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen rakentamisen edellyttämä metroaseman lippuhallin ja kellarikerrosten purku ja rungon uudelleen rakentaminen toteutetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osana kaupunginvaltuuston aiemmin hyväksymää Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen uudisrakentamishankekokonaisuutta. HKL:lle kohdistuu kustannuksia ainoastaan rungon sisäpuolisista töistä, jotka vastaavat laajuudeltaan nykyisen sisäänkäynnin peruskorjaamista. Keskustan THK:n hankesuunnitelmassa näiksi HKL:lle kohdistuviksi kustannuksiksi oli arvioitu noin 5,23 milj. euroa huhtikuun 2019 kustannustasossa. Kustannusarvio indeksikorjattuna nykyhetkeen on 5,65 milj. euroa (THI 1/2023).

Keskustan THK-hankkeen yhteydessä HKL:lle kohdistuvat kustannukset jakautuvat lippuhalliin ja sen yhteyteen toteutettaviin liiketiloihin kohdistuviin kustannuksiin. Lippuhallin kustannuksien rahoittaminen tapahtuu joukkoliikenteen infrahankkeiden sopimusrakenteiden mukaisesti jakautuen Helsingin kaupungin ja Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän (HSL) maksamiin osuuksiin. Kustannusvaikutukset on kuvattu kohdassa ”Investointien vaikutukset käyttötalouteen”.

HKL:n toteamat uusimistarpeet

Hankkeen jatkosuunnittelun aikana on selvitetty HKL:n omistamien teknisten järjestelmien kuntoa, sisäänkäynnin toiminnallisuutta ja matkustajaliikenteelle aiheutuvien työnaikaisten haittojen hallintaa.

THK-hankkeen suunnittelussa oli varauduttu liukuportaiden ääni- ja tärinävaimennukseen. Jatkosuunnittelussa on todettu, että liukuportaiden uusimisella pienennetään riskiä äänien ja tärinän kulkeutumisesta yläpuolisiin terveys- ja hyvinvointikeskuksen tiloihin aiemmin suunniteltua vaimennusratkaisua paremmin. Samalla saadaan parannettua liukuportaiden energiatehokkuutta ja toimintavarmuutta sekä pienennettyä vanhentuneeseen tekniikkaan liittyvää varaosien saatavuusriskiä. Liukuportaiden uusimisen myötä poistuu tarve niiden peruskorjaamiselle noin 3–5 vuoden päästä.

Jatkosuunnittelussa on todettu tarkoituksenmukaiseksi korvata kiinteistön teknisiä järjestelmiä uusilla järjestelmillä sen sijaan, että vanhoja järjestelmiä vain siirrettäisiin. Sähkö- ja taloteknisten järjestelmien uusimisella Kampin metroasemalla saadaan parannettua järjestelmien toimintavarmuutta, vähennettyä ikääntyvistä ratkaisuista johtuvia varaosien saatavuushaasteita, alennettua kunnossapitokustannuksia, siirrettyä peruskorjaustarvetta, parannettua energiatehokkuutta sekä hyödynnettyä teknisen kehityksen tuomia etuja.

Matkustajaliikenteelle aiheutuvan kokonaishaitan hallinnan ja metroaseman teknisten järjestelmien toimintavarmuuden näkökulmasta on tarkoituksenmukaista ajoittaa liukuportaiden uusiminen ja teknisiin järjestelmiin liittyvät perusparannustyöt Keskustan THK -hankkeen toteutuksen yhteyteen.

Hankkeen toteuttaminen

Hankkeessa uusitaan kaikki Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin liukuportaat. Yksi liukuporras poistuu käytöstä elokuussa 2023 ja loput vuoden lopussa. Uudet portaat tulevat käyttöön joulukuussa 2025.

Sähkö- ja taloteknisten järjestelmien uusiminen ja asennukset tapahtuvat Keskustan THK -hankkeen uudisrakennustöiden yhteydessä.

Metroaseman Kampin kauppakeskuksessa sijaitseva sisäänkäynti ja laituritaso on metrolinnoitus- ja matkustajakäytössä rakentamisen ajan, mutta länsipään lippuhalli on suljettuna. Läntisen lippuhallin hissit ovat käytössä lyhyitä katkoja huomioimatta koko aseman urakan ajan.

Keskustan THK -hankkeelle haetaan RTS-ympäristöluokitus. Ympäristöluokitusjärjestelmä on kehitetty Suomen oloihin ja siinä huomioidaan suomalaiset olosuhteet, lainsäädäntö ja kiinteistökannan monipuoli-

suus. Tavoitteena on 4 tähden taso. Tavoite on linjassa kaupungin ja hankkeessa HKL:n kumppanina toimivan Kaupunkiliikenneyhtiön asettamien hiilineutraalisuustavoitteiden kanssa.

HKL tilaa sekä THK-hankkeen yhteydessä tehtävien HKL:n investointien että nyt käsiteltävänä olevien, HKL:n tarpeista toteutettavien hankesuunnitelman mukaisten investointien toteutuksen Kaupunkiympäristön toimialalta, joka toimii Keskustan THK-hankkeen rakennuttajana. Kaupunkiympäristön toimiala on valinnut Keskustan THK-hankkeen projektinjohtourakan toimittajaksi YIT Suomi Oy:n. Keskustan THK-hankkeen toteutuksen edellyttämästä asemakaavamuutoksesta on valittu hallinto-oikeuteen, joten THK-hankkeen aloitushetki on tällä hetkellä epävarma.

Keskustan THK tulee Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilojen omistukseen valmistuttuaan, joten HKL ja Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat laativat THK-hankkeen toteutuksen aikana yhteisjärjestelysopimuksen eri osapuolien huolto-, ylläpito- ja muista vastuista sekä keskinäisistä oikeuksista ja velvollisuuksista valmistuneessa rakennuksessa. Helsingin kaupunki vuokraa pitkäaikaisilla maanvuokrasopimuksilla Kiinteistö Oy Helsingin Toimitiloille asemakaavan mukaisen THK-tontin sekä HKL:lle metroa palvelevien ja siihen liittyvien tilojen tarvitsemat alueet.

Kaupunkiliikenneyhtiö tuottaa sekä THK-hankkeessa toteutettavien metroasemaa koskevien uudisrakennusosien että tämän täydentävän hankkeen osien toteutuksen valvonnan ja ohjauksen HKL:lle osapuolien välillä voimassa olevan alihankintasopimuksen mukaisesti.

Nyt päätettävänä oleva hanke ja lippuhallin uudisrakentaminen toteutetaan vuosien 2023–2025 aikana. Keskustan THK-hanke valmistuu lopullisesti vuonna 2027.

Hankkeen kustannukset

Hankkeen arvonlisäverottomaksi kustannukseksi on arvioitu yhteensä enintään 9,85 milj. euroa hankesuunnitelman mukaisesti.

Hankkeen kustannustaso sidotaan rakennuskustannusindeksiin (esityksen mukaisesti tammikuu 2023).

Hankkeen kustannusarvio jakaantuu liukuportaiden uusimiseen 6,0 milj. euroa, sähköteknisten järjestelmien muutoksiin 1,15 milj. euroa, taloteknisten järjestelmien muutoksiin 1,0 milj. euroa, erillishankintoihin 0,5 milj. euroa sekä projektinjohtokustannuksiin 0,3 milj. euroa.

Näiden lisäksi hankkeeseen sisältyy 10 % riskivaraus.

Kaupunginvaltuuston hyväksymään vuoden 2023 talousarvioon sisältyvässä HKL:n 10-vuotisessa investointiohjelmassa on varauduttu Kampin metroasemalla THK-hankkeen yhteydessä tehtäviin HKL:n investointeihin ja liukuportaiden peruskorjaukseen yhteensä 14,1 milj. eurolla vuosina 2025–2026. Päivittynyt kustannusarvio on yhteensä 15,5 milj. euroa, joka otetaan huomioon seuraavien vuosien talousarviota valmisteltaessa.

Liukuportaiden uusiminen aiheuttaa noin 3,2 milj. euron kirjanpidollisen alaskirjauksen HKL:n omaisuuteen, sillä niiden peruskorjaus olisi toteutettu vasta 3–5 vuoden päästä ja siten niiden edellisestä peruskorjauksesta on vielä poistoja toteuttamatta. Tämänhetkisen arvion mukaan alaskirjauksesta kohdistuu 1/3 tilikaudelle 2023. Vuoden 2023 talousarviossa HKL:n suoran tuen osalta ei ole mukana liukuportaiden alaskirjauksen vaikutusta. Tämän johdosta haetaan talousarviokohdalle 3 10 06 (Tuki HKL-liikelaitokselle) ylitysoikeutta. Ylitysoikeuden tarve varmistuu liukuportaiden uusimisaikataulun täsmentyessä. Alaskirjaus huomioidaan seuraavien vuosien talousarviovalmistelussa.

Investointien vaikutukset käyttötalouteen

Hankkeen vaikutuslaskelmassa on huomioitu seuraavat erät:

- Tämä hankesuunnitelma 9,9 milj. euroa
- THK-hankkeelta tuleva osuus HKL:lle 5,0 milj. euroa (ilman liiketiloi- ja)
- Nykyisessä omaisuudessa oleva liukuporras -3,2 milj. euroa

Hanke aiheuttaa 25 vuoden poistoajalla tasapoistoina n. 0,5 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (0,25 milj. euroa/vuosi) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (25 vuoden aikana yhteensä 3,8 milj. euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa HSL:ltä. HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa 50 % laskennallisen korkomenon kaupungille. HSL:n ja kaupungin välisen infrasopimuksen perusteella liiketiloihin kohdistuva investointiosuus ei kuulu em. infrakorvauslaskutuksen piiriin.

Loppuosa poistoista (noin 0,25 milj. euroa vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset 6,0 milj. euron korkokulut laina- aikana (korkokanta 4 % ja laina-aika 25 vuotta) jäävät kaupungin infra- tukena maksettavaksi. Hankkeen vaikutus HKL:lle maksettavaan kau- pungin tukeen on keskimäärin 0,3 milj. euroa vuodessa.

09.03.2023

Asia/2

Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta; noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen.

Kampin metroaseman muutosprojektin HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 0,5 milj. euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Liiketilojen vaikutus ei ole mukana laskelmassa. Alustavien arvioiden mukaan liiketiloista saatavilla vuokratuloilla katetaan niistä aiheutuvat menot.

Toimivalta

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa tarveselvitykseen perustuvan hanke- tai muun suunnitelman hyväksymisestä.

Kaupunginhallituksen hyväksymien hankesuunnitelmien hyväksymisrajojen mukaan HKL:n johtokunta päättää alle 5 milj. euron hankkeista.

Hankkeen arvonlisäverottoman kokonaishinnan ollessa 9,85 milj. euroa, HKL:n johtokunta voi esittää hankkeen hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kaupunkiympäristö
Kaupunkiliikenneyhtiö

Otteen liitteet
Esitysteksti

09.03.2023

Asia/3

§ 14 Liikenneliikelaitoksen tilinpäätös v. 2022

HEL 2022-012828 T 02 06 01 00

Päätös

Johtokunta hyväksyi liikenneliikelaitoksen (HKL) vuoden 2022 tilinpäätöksen.

Johtokunta lähettää liikenneliikelaitoksen tilinpäätöksen edelleen kaupunginhallitukselle, kun kaikki johtokunnan jäsenet ovat tilinpäätöksen allekirjoittaneet, maininnalla, että tehdyn 14.165.584,53 euron poistoeuron vähennyksen ja 1.616.777,43 euron investointivarauksen vähennyksen jälkeen tilikauden tulos on ylijäämäinen 18.853.217,40 euroa ja että tilikauden ylijäämä siirretään liikenneliikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Käsittely

Asian esittelyn aikana paikalla oli asiantuntijana Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n taloussuunnittelupäällikkö Ari Päivärinta. Asiantuntija poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Tilinpäätösasiakirja 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yhtiöittämisen vaikutus HKL:n toimintaan ja taloudelliseen asemaan

Kaupunginvaltuusto päätti 22.9.2021, 282 §, silloisen HKL:n toiminnan yhtiöittämisestä metron infra- ja liikennöintisopimukseen liittyviä toiminto-

ja lukuun ottamatta. Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenneyhtiö) aloitti toimintansa 1.2.2022. Yhtiöittämisessä HKL:n metro-omaisuus ja metron liittyvät keskeiset sopimukset jäivät liikelaitokseen.

HKL:n taseen loppusumma 31.1.2022 ennen yhtiöittämistä oli 1.345,4 milj. euroa. Taseen jaossa 1.2.2022 HKL:n taseen loppusummaksi jäi 536,8 milj. euroa, joten Kaupunkiliikenneyhtiön toimintaan kohdistuvia varoja ja velkoja palautettiin kaupungille yhteensä 808,6 milj. euroa.

Pysyviä vastaavia HKL:n taseeseen 1.2.2022 jäi 526,1 milj. euroa sekä vaihto-omaisuutta ja saamisia 10,7 milj. euroa.

Omaa pääomaa HKL:n taseessa 1.2.2022 oli 165,0 milj. euroa, pois-toeroja ja vapaaehtoisia varauksia 44,5 milj. euroa sekä pitkäaikaisia ja lyhytaikaisia velkoja 327,3 milj. euroa.

HKL:n vuoden 2022 tuloslaskelma sisältää toteumatiedot ajalta 1.1.-31.1.2022 tilanteesta ennen kuin muut kuin metrotoiminnot siirrettiin Kaupunkiliikenneyhtiölle 1.2.2022 sekä toteumatiedot ajalta 1.2.-31.12.2022, jolloin HKL:n luvuissa on mukana vain metrotoimintaan sisältyvät toteumatiedot. Vuosien 2022 ja 2021 tilinpäätösluvut eivät ole vertailukelpoisia.

Olenneiset tapahtumat tilikaudella

Vuoden 2022 aikana HKL:n toimintaympäristön epävarmuustekijät lisääntyivät. Matkustajamäärät olivat edelleen noin 20 % alhaisemmat kuin ennen koronaviruspandemiaa. Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan seurauksena materiaalien ja työvoiman saatavuus heikentyi. Matkustajien väheneminen, energian hinnan nousu ja korkotasojen muutokset loivat epävarmuutta mm. laajempaan kaupunkikehittämiseen liittyvien joukkoliikenneinvestointien ajoitukseen.

Kevään 2022 aikana metron kuljettajia hakeutui toisiin tehtäviin, mikä näkyi koronan vuoksi tauolla olleiden kuljettajakoulutusten ja syksyllä kasvaneiden sairauspoissaolojen seurauksena matkustajille ajamattomina lähtöinä. Vuoden aikana Kaupunkiliikenneyhtiö käynnisti kuljettajakurssien järjestämisen uudelleen tarkoituksena vastata etenkin länsimetron Matinkylä-Kivenlahti -osuuden avaamisen myötä kasvaviin liikennöintimääriin. Liikennöintimäärien ja lähtövaihtuvuuden kasvun johdosta kuljettajarekrytointeihin ja koulutukseen panostettiin syksyllä 2022 ja työ jatkuu edelleen vuoden 2023 aikana.

Länsimetron Matinkylä-Kivenlahti -osuus avattiin matkustajaliikenteelle 3.12.2022. Vuoden 2021 puolivälissä aloitetut, osuuden liikennöitävyyden ja järjestelmien toiminnallisuuden ja turvallisuuden varmistamiseen tähtäävät testit, kuljettajien koulutukset ja koeajot jatkuivat vuoden 2022 aikana Kaupunkiliikenneyhtiön toimesta. Länsimetron, Kaupunkiliikenneyhtiön ja HKL:n yhteistyösopimuksen laajennus Matinkylä-Kivenlahti -osuuden käyttöönotto huomioiden astui voimaan 13.5.2022, jolloin myös rataosuuden alustava hallinnan siirto Kaupunkiliikenneyhtiölle tapahtui. Käyttöönoton valmistelevat toimet saatiin onnistuneesti suoritettua syksyllä ja tarvittavat turvallisuushyväksynnät saatiin marraskuun 2022 alussa.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.12.2022, 318 §, metron kapasiteetin ja luotettavuuden parantamiseen tähtäävän METKA-hankkeen hankesuunnitelman. Hankkeen myötä kantametrossa käytössä olevia, osin alkuperäisiä järjestelmiä tullaan uusimaan metron turvallisen ja luotettavan liikennöinnin varmistamiseksi. Uudistamisessa mahdollistetaan tulevaisuudessa myös metron puoliautomaattinen liikennöinti, jota tarvitaan, jotta vuoroväliä voidaan tihentää kapasiteetin nostamiseksi. Hankesuunnitelman viimeistelyn lisäksi vuoden 2022 aikana käynnistyi tarjouspyyntömateriaalin valmistelu ja radioverkon uusimiseen liittyvä testaus. Syksyllä 2022 käytiin vuoropuhelua mahdollisten järjestelmätoimittajien kanssa. Hankinta on tarkoitus käynnistää vuoden 2023 alussa.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) hallitus päätti 13.12.2022, 129 §, jatkaa nykyistä metroluonteen operointisopimusta HKL:n kanssa 7,5 vuodella, kun nykyinen sopimuskausi päättyy vuoden 2024 lopussa. Jatkosopimuksen valmistelu käynnistyy vuoden 2023 aikana.

Helsingin käräjäoikeus antoi maaliskuussa 2020 välipäätöksen metron automatisointia koskevien sopimusten purkua koskevassa asiassa. Päätöksen mukaan HKL:llä oli oikeus purkaa sopimukset Siemensin kanssa metrovarikon laajennusosan automatisointisopimusta lukuun ottamatta. Käräjäoikeuden näkemyksen mukaan automatisointiprojektin viivästykset johtuivat Siemensin vastuulla olevista syistä.

Helsingin käräjäoikeus antoi marraskuussa 2021 ratkaisunsa metron automatisointisopimusten purkamiseen liittyvien taloudellisten vaatimusten osalta. Ratkaisun mukaan Siemens on velvollinen suorittamaan HKL:lle vahingonkorvausta noin 5 miljoonaa euroa ja palauttamaan HKL:n maksamia kauppahintoja noin 3 miljoonaa euroa. HKL on yhdessä Helsingin kaupunginkanslian kanssa arvioinut, että käräjäoikeuden tuomioon on haettava muutosta hovioikeudelta. Käräjäoikeuden tuomioon ei voida tyytyä, kun otetaan huomioon, että käräjäoikeus on

välituomiossaan todennut, että HKL:llä on ollut oikeus purkaa riidan kohteena olevia sopimuksia. HKL katsoo kärsineensä enemmän taloudellista vahinkoa kuin mihin käräjäoikeus päätyi. HKL valitti käräjäoikeuden tuomiosta alkuvuonna 2022. Myös Siemens on valittanut tuomiosta. Osapuolet jättivät vastauksensa toistensa valituksiin marraskuussa 2022. Asian käsittely jatkuu seuraavaksi hovioikeudessa. Käsittelyaikataulu ei ole vielä tiedossa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

HKL:lle oli kolme sitovaa tavoitetta, jotka toteutuivat seuraavasti:

- Tilikauden tulos vähintään nolla.

Tilikauden tulosta koskeva sitova tavoite toteutui. Tilikauden tulos oli 3,1 milj. euroa.

- Asiakastyytyväisyys (liikennöitsijäarvosana) pysyy vähintään vuoden 2020 tasolla ja saavuttaa metroliikenteessä tason 4,15.

Asiakastyytyväisyyden sitova tavoite ei toteutunut.

Metroliikenteen liikennöitsijäarvosana oli 4,09, mikä jäi alle tavoitteen 4,15. Keväällä 2022 toteutetussa tutkimuksessa liikennöitsijäarvosana oli vielä tavoitetasoa korkeampi, mutta syksyn aikana liikennöinnin luotettavuus heikentyi etenkin kuljettajaresurssien puutteesta johtuen. Tämä näkyi kyselytutkimuksen ”Aikataulussa pysyminen” -tuloksen merkittävänä laskuna laskien koko liikennöitsijäarvosanan tavoitetason alapuolelle.

- Liikennöinnin luotettavuus (ajettujen lähtöjen osuus tilatuista lähdöistä) ylittää tavoitetason 99,85 %.

Liikennöinnin luotettavuutta koskeva sitova tavoite ei toteutunut.

Metroliikenteessä ajettiin 98,98 % tilatuista lähdöistä, mikä jäi alle luotettavuustavoitteen 99,85 %. Ajamattomien lähtöjen syissä korostuu erityisesti kuljettajaresurssien puute, mikä aiheutti 92 % ajamattomista lähdöistä.

Suoritetilinpäätös

Metroliikenteessä tehtiin 69,9 milj. matkaa vuonna 2022 eli 25 % edellisvuotta enemmän.

Käyttötalous

HKL:n tilikauden liikevaihto oli 133,8 (2021: 220,5) milj. euroa. Liikevaihto muodostuu HSL:itä laskutettavista liikennöintikorvauksista 52,3

(2021: 99,7) milj. euroa, josta metron liikennöintikorvauksia oli 47,3 milj. euroa. HSL:ltä laskutettavia infrakorvauksia toteutui 62,5 (2021: 83,0) milj. euroa sekä kaupungin infratukea 3,4 (2021: 24,8) milj. euroa sekä muita myyntituottoja 15,6 (2021: 13,0) milj. euroa.

Kaupungin infratuen laskentatapaa on muutettu edellisestä vuodesta; kaupungin infratuki sisältää HSL:n infrakoron palautuksen kaupungille, jota on edellisinä tilikausina käsitelty omana eränään tuloslaskelman rahoituskuluissa.

Kulut ennen liikeylijäämää olivat 130,9 (2021: 213,2) milj. euroa. Suurin menoerä on Kaupunkiliikenneyhtiölle maksetut alihankintamenot 81,1 milj. euroa. Alihankintamenoihin sisältyy Kaupunkiliikenneyhtiön suorittaman metron operointimenot sekä metro-omaisuuteen liittyvät huolto-, kunnossapito- ja kehittämismenot.

Tulos rahoituserien jälkeen eli ylijäämä ennen varausten muutoksia oli 3,1 (2021: 0,8) milj. euroa.

Poistoeron ja investointivarausten muutoksien jälkeen HKL:n tulos oli 18,9 (2021: 3,6) milj. euroa. Poistoeroja ja investointivarauksia purettiin taseesta 31.1.2022 siltä osin kuin ne kohdistuivat Kaupunkiliikenneyhtiölle siirtyvään omaisuuteen.

Investoinnit

HKL:n bruttoinvestoinnit olivat 71,1 (2021: 242,9; TA22: 81,6) milj. euroa. Suurin yksittäinen investointi oli uudet M300-metrovaunut 21,2 milj. euroa. Vanhojen metrovaunujen peruskorjauksia toteutui 10,5 milj. euroa vuonna 2022. Sörnäisten metroaseman peruskorjaukseen kohdistui investointeja 4,4 milj. euroa ja Hakanimen metroaseman peruskorjaukseen 2,9 milj. euroa.

Rahoitus ja tase

HKL ei nostanut uutta pitkäaikaista lainaa vuonna 2022. HKL:n investointien rahoittamiseen käyttämän kaupungin lyhytaikaisen luotollisen käyttötilin saldo oli 141,4 milj. euroa 31.12.2022 (31.12.2021: 326,5).

HKL:n taseen loppusumma oli 568,5 milj. euroa 31.12.2022 (31.12.2021: 1 337,0 milj. euroa).

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

09.03.2023

Asia/3

Lisätiedot

Saara Kanto, toimitusjohtaja, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

1 Tilinpäätösasiakirja 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 16.02.2023 § 15

HEL 2022-012828 T 02 06 01 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitoksen tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022 sekä esitti kaupunginhallitukselle, että tilikauden alijäämä -2 405 170,04 euroa siirretään rakentamispalveluliikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäälikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 13.02.2023 § 9

HEL 2022-012828 T 02 06 01 00

Päätös

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä Helsingin kaupungin taloushallintopalveluliikelaitoksen tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2022 ehdotuksen kokouksessa muutetun liitteen nro 2 olevan tilinpäätöskirjan mukaisesti sekä päätti esittää kaupunginhallitukselle, että tilikauden alijäämä 1 043 625,53 euroa siirretään Taloushallintopalveluliikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

09.03.2023

Asia/3

Esittelijä

toimitusjohtaja
Anniina Kitula

Lisätiedot

Mari Kärnä, talouspäällikkö, puhelin: 09 310 25106
mari.karna(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 07.02.2023 § 11

HEL 2022-012828 T 02 06 01 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä tarkastustoimen vuoden 2022 tu-
losbudjetin toteumatiedot ja vuoden 2022 tilinpäätöstiedot.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 06.02.2023 § 7

HEL 2022-012828 T 02 06 01 00

Päätös

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä ja allekirjoittaa
Helsingin kaupungin palvelukeskusliikelaitoksen tilinpäätöksen ja toi-
mintakertomuksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2022 kokouksessa keskus-
telluilla tarkennuksilla esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Minna Hoffström

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi
Mikael Neuvonen, päällikkö, puhelin: +358 9 310 27752
mikael.neuvonen(a)hel.fi

09.03.2023

Asia/4

§ 15

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätös

Johtokunta merkitsi asiat tiedoksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.03.2023

Asia/5

§ 16

Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset, ettei ota/esitlele otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi toimitusjohtajan viikolla 6/2023 tekemää päätöstä 4 §.

[Linkki päätöksiin](#)

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Saara Kanto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

09.03.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 12, 13, 14, 15 ja 16 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

09.03.2023

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Ville Lehmuskoski
puheenjohtaja

Saara Kanto
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Tuomo Mäkinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 17.03.2023.